

Pani
Aleksandra Szymańska
Dyrektor
Instytutu Kultury Miejskiej
ul. Długi Targ 39/40
80-830 Gdańsk

Wystąpienie pokontrolne

Biuro Audytu i Kontroli Urzędu Miejskiego w Gdańsku, na podstawie § 8 ust. 1 Zarządzenia Prezydenta Miasta Gdańska Nr 1713/10 z dnia 15 listopada 2010 r. (z późn. zm.), w sprawie *szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania kontroli instytucjonalnej w komórkach organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Gdańsku, jednostkach organizacyjnych i podmiotach gospodarczych z udziałem Miasta oraz miejskich służb, inspekcji i straży*, przeprowadziło w okresie od 28 stycznia do 28 lutego 2019 r. kontrolę w Instytucie Kultury Miejskiej w Gdańsku (dalej IKM), w zakresie: **gospodarki majątkiem trwałym**.

Wyniki kontroli zostały ujęte w protokole podpisanym przez strony w dniu 01 marca 2019 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono Dyrektorowi IKM.

Z dokonanych ustaleń kontroli wynika, że w zarządzanej przez Panią jednostce część zadań wykonywana była niewłaściwie.

Do najistotniejszych nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli należy zaliczyć:

1. w zakresie stosowania ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości* (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 395 ze zm. , a od dnia 22.02.2019r. Dz. U. poz. 351):
 - a) nieokreślenie w polityce (zasadach) rachunkowości wprowadzonych Zarządzeniem nr 13/2011 Dyrektora Naczelnego „Gdańsk 2016” w Gdańsku z dnia 19 września 2011 r. *w sprawie wprowadzenia polityki rachunkowości* (ze zm.):
 - sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, poprzez wskazanie ksiąg rachunkowych prowadzonych ręcznie oraz ich powiązania z kontami księgi głównej - **str. 7 protokołu**,
 - przyjętych zasad klasyfikacji zdarzeń - **str. 7-8 protokołu**,
 - b) nieokreślenie w polityce rachunkowości wprowadzonej ww. Zarządzeniem, a także w Zarządzeniu nr 8/2011 Dyrektora „Gdańsk 2016” w Gdańsku z dnia 23 maja 2011 r. wersji oprogramowania służącego do prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - **str. 10 protokołu**,
czym naruszono art. 10 ustawy *o rachunkowości*.

Stosownie do w/w przepisu jednostka powinna posiadać dokumentację przedstawiającą przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, opisującą m.in. sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym:

- założowy plan kont, ustalający wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej,
 - wykaz ksiąg rachunkowych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych
 - opis systemu przetwarzania danych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - opis systemu informatycznego, zawierający wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji;
- c) niedokonywanie trwałych zapisów w księgach inwentarzowych prowadzonych ręcznie dla środków trwałych, w tym także niskocennych oraz wartości niematerialnych i prawnych, czym naruszono art. 23 ust. 1 ustawy o rachunkowości - str. 27-28, 33 protokołu.

W myśl w/w przepisu zapisów w księgach rachunkowych dokonuje się w sposób trwały, bez pozostawiania miejsc pozwalających na późniejsze dopiski lub zmiany.

- d) niedokonanie ostatecznego zamknięcia ksiąg rachunkowych do 15 dnia po zatwierdzeniu przez organizatora instytucji kultury sprawozdania finansowego IKM za 2017 rok, czym naruszono art. 12 ust. 4 i 5 ustawy o rachunkowości - str. 15 protokołu.

Stosownie do w/w ustawy ostateczne zamknięcie i otwarcie ksiąg rachunkowych jednostki kontynuującej działalność powinno nastąpić najpóźniej w ciągu 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy. Zamknięcie ksiąg rachunkowych polega na nieodwracalnym wyłączeniu możliwości dokonywania zapisów księgowych w zbiorach tworzących zamknięte księgi rachunkowe, z uwzględnieniem art. 13 ust. 2 i 3.

- e) nieprzeprowadzenie, według stanu na dzień 31.12.2017 r., inwentaryzacji aktywów ewidencjonowanych na kontach objętych kontrolą: 010 „Środki trwałe”, 013 „Pozostałe środki trwałe”, 020 „Wartości niematerialne i prawne”, drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, czym naruszono art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości - str. 27 i 34 protokołu.

Zgodnie z przywołanym przepisem jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, gruntów oraz praw zakwalifikowanych do nieruchomości, należności spornych i wątpliwych, a w bankach również należności zagrożonych, należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, z tytułów publicznoprawnych, a także aktywów i pasywów niewymienionych w pkt 1 i 2 oraz wymienionych w pkt 1 i 2, jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury

lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe - drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników.

- f) niezgodnienie salda początkowego na 2018 r. ksiąg pomocniczych prowadzonych ręcznie w postaci księgi inwentarzowej dla środków trwałych niskocennych oraz wartości niematerialnych i prawnych z ewidencją księgową prowadzoną przy użyciu komputera - **str. 28 i 33-34 protokołu.**

Stosownie do art. 16 ust 1 ustawy o *rachunkowości* konta ksiąg pomocniczych zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Prowadzi się je w ujęciu systematycznym jako wyodrębniony system ksiąg, kartotek (zbiorów kont), komputerowych zbiorów danych, uzgodniony z saldami i zapisami na kontach księgi głównej.

W trakcie kontroli jednostka uzgodniła saldo początkowe wartości niematerialnych i prawnych na 2018 r. w księdze inwentarzowej.

- g) niesporządzenie do końca marca 2018 r. zestawienia sald kont ksiąg pomocniczych, według stanu na dzień 31.12.2017 r., czym naruszono art. 18 ust. 2 i art. 12 ust. 2 ustawy o *rachunkowości* oraz pkt 9 i 10 zasad prowadzenia ksiąg pomocniczych (analitycznych) i ich powiązania z kontami księgi głównej w Załączniku nr 2 do Zarządzenia nr 13/2011 Dyrektora Naczelnego „Gdańsk 2016” w Gdańsku z dnia 19 września 2011 r. w *sprawie wprowadzenia polityki rachunkowości* (ze zm.) - **str. 30 protokołu.**

W myśl w/w zapisów ustawy co najmniej na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych sporządza się zestawienia sald wszystkich kont ksiąg pomocniczych, nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia kończącego rok obrotowy.

Konieczność sporządzenia zestawienia sald wszystkich kont ksiąg pomocniczych na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych oraz jego wydrukowania wynika również z polityki rachunkowości IKM.

2. Niestosowanie zapisów zawartych w uregulowaniach wewnętrznych poprzez:

- a) ujęcie w ewidencji pozostałych środków trwałych składników majątkowych o wartości wyższej niż 3.500,00 zł, podczas gdy polityka rachunkowości wprowadzona Zarządzeniem nr 13/2011 Dyrektora Naczelnego „Gdańsk 2016” z dnia 19 września 2011 r. (ze zm.) określała, że środki trwałe o wartości powyżej 3.500 zł ewidencjonuje się w księdze środków trwałych - **str. 22-26 protokołu.**

W trakcie kontroli jednostka zwiększyła wartość środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych podlegających jednorazowemu odpisowi z 3.500,00 zł do 10.000,00 zł.

- b) brak potwierdzenia dokonania kontroli wstępnej na dowodzie księgowym FVZ 30/2018, czym naruszono §2 ust. 4-6 Zarządzenia nr 11/2011 Dyrektora „Gdańsk 2016” w Gdańsku z dnia 1 lipca 2011 r. w *sprawie wprowadzenia „Instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów księgowych w „Gdańsk 2016”* - **str. 32 protokołu.**

Zgodnie z w/w przepisem dowód księgowy musi zawierać co najmniej dokonanie kontroli wstępnej, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*, zatwierdzenie do wypłaty, a w przypadku braku potwierdzenia kontroli wstępnej przez Głównego księgowego dodatkowo stwierdzenia „Akceptuję”. Przeprowadzenie kontroli wstępnej dokonuje Główny Księgowy Instytucji. Dowodem dokonania kontroli wstępnej jest jego podpis złożony na dokumentach dotyczących danej operacji, do czego służy odpowiednia pieczęć.

3. Nieokreślenie metody amortyzacji środków trwałych przed rozpoczęciem amortyzacji środka trwałego, czym naruszono art. 16 h ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. *o podatku dochodowym od osób prawnych* (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1036 ze zm.)- **str. 8 i 9 protokołu.**

Ustawa *o podatku dochodowym od osób prawnych* w art. od 16i do 16k dopuszcza różne metody amortyzacji środków trwałych. Stosownie do art. 16 h ust. 2 ww. ustawy podatek, z zastrzeżeniem art. 16l i 16ł, musi dokonać wyboru jednej z metod amortyzacji określonych dla poszczególnych środków trwałych przed rozpoczęciem ich amortyzacji; wybraną metodę stosuje się do pełnego zamortyzowania danego środka trwałego.

4. Nieterminowe regulowanie zobowiązań (2 przypadki na 5 objętych kontrolą), czym naruszono art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm.) - **str. 23 i 32 protokołu.**

Stosownie do w/w przepisu wydatki publiczne powinny być dokonywane:

- 1) w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad:
 - a) uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
 - b) optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów;
- 2) w sposób umożliwiający terminową realizację zadań;
- 3) w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

5. Zaniżenie wartości początkowej środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych poprzez:

- a) przyjęcie do ewidencji księgowej konta 013 „Pozostałe środki trwałe” środka trwałego - girlandy w wartości 4.038,00 zł brutto, nieuwzględniającej kosztu zakupu żarówek o wartości 2.136,00 zł brutto stanowiących jej integralny element - **str. 23 i 24 protokołu,**
- b) przyjęcie wartości niematerialnej i prawnej (program Microsoft Windows 10 Home, nr inwentarzowy KWN 35/2018) na stan mienia w wartości niższej niż wartość netto - **str. 32 protokołu,**
- c) niezastosowanie wyliczonego przez IKM „prewspółczynnika” VAT przy ustaleniu wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych nabytych w 2018 r. (2 przypadki), które służą do działalności opodatkowanej podatkiem VAT, zwolnionej z podatku VAT i niepodlegającej podatkowi VAT, co do których nie można jednoznacznie określić do jakiego rodzaju działalności są wykorzystywane - **str. 32 i 33 protokołu.**

czym naruszono art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o *rachunkowości*, a także art. 16 g ust. 3 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o *podatku dochodowym od osób prawnych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 1036 ze zm.).

Zgodnie z w/w przepisem ustawy o *rachunkowości* środki trwałe to, z zastrzeżeniem pkt 17, rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki.

W myśl art. 16 g ustawy o *podatku dochodowym* za wartość początkową środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, z uwzględnieniem ust. 2-14, uważa się w razie odpłatnego nabycia cenę ich nabycia. Natomiast za cenę nabycia uważa się kwotę należną zbywcy, powiększoną o koszty związane z zakupem naliczone do dnia przekazania środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej do używania, a w szczególności o koszty transportu, załadunku i wyładunku, ubezpieczenia w drodze, montażu, instalacji i uruchomienia programów oraz systemów komputerowych, opłat notarialnych, skarbowych i innych, odsetek, prowizji, oraz pomniejszoną o podatek od towarów i usług, z wyjątkiem przypadków, gdy zgodnie z odrębnymi przepisami podatek od towarów i usług nie stanowi podatku naliczonego albo podatnikowi nie przysługuje obniżenie kwoty należnego podatku o podatek naliczony albo zwrot różnicy podatku w rozumieniu ustawy o podatku od towarów i usług. W przypadku importu cena nabycia obejmuje cło i podatek akcyzowy od importu składników majątku.

6. W zakresie przeprowadzenia i udokumentowania inwentaryzacji przeprowadzonej metodą spisu z natury według stanu na dzień 31.12.2018 r.:

a) niezatwierdzenie protokołu z rozliczenia wyników inwentaryzacji przez kierownika jednostki - Dyrektora IKM - **str. 42 protokołu**,

b) nierzetelne udokumentowanie rozliczenia wyników inwentaryzacji poprzez:

– nieprzedstawienie zestawień sald inwentaryzowanych grup składników aktywów na dzień inwentaryzacji, czym naruszono art. 18 ust. 2 ustawy o *rachunkowości* - **str. 39-42 protokołu**.

W myśl w/w przepisu na dzień inwentaryzacji sporządza się zestawienie sald inwentaryzowanej grupy składników aktywów.

– niewykazanie w protokole z rozliczenia wyników inwentaryzacji sporządzonego w dniu 15.01.2019 r. różnic inwentaryzacyjnych na kwotę 9.936,21 zł, jakie zostały ujęte w ewidencji księgowej w roku 2018 r. - **str. 42 i 43 protokołu**.

czym naruszono art. 27 ustawy o *rachunkowości*.

Zgodnie z w/w przepisem przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji należy odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, ujętych w protokole kontroli oraz zapobieżeniu ich powstawania należy:

1. dostosować przepisy wewnętrzne do wymogów ustawy o *rachunkowości*, w tym m.in.: określić przyjęte w jednostce zasady klasyfikacji zdarzeń, wersję oprogramowania służącego do prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera, wskazać sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych, poprzez określenie ksiąg rachunkowych prowadzonych ręcznie oraz ich powiązania z kontami księgi głównej,

2. ewidencjonować zdarzenia gospodarcze zgodnie z ustawą o *rachunkowości*, w tym m. in.: dokonywać trwałych zapisów w księgach inwentarzowych prowadzonych ręcznie,
3. księgi rachunkowe zamykać na dzień kończący rok obrotowy nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia zaistnienia tego zdarzenia, a także dokonywać ostatecznego zamknięcia ksiąg rachunkowych najpóźniej w ciągu 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy,
4. przeprowadzać na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację aktywów i pasywów, jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe - drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników,
5. uzgadniać salda ksiąg pomocniczych prowadzonych ręcznie z ewidencją księgową prowadzoną przy użyciu komputera,
6. co najmniej na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych sporządzać zestawienie sald wszystkich kont ksiąg pomocniczych według stanu na dzień bilansowy,
7. stosować obowiązujące w jednostce przepisy wewnętrzne, m. in. poprzez potwierdzenie na dowodach księgowych dokonania kontroli wstępnej przez Głównego księgowego, a w przypadku jej braku zatwierdzenia dowodu do zapłaty z dodatkowym stwierdzeniem „Akceptuję”,
8. określić metodę amortyzacji środka trwałego przed rozpoczęciem jego amortyzacji,
9. przestrzegać przepisów ustawy o finansach publicznych poprzez dokonywanie płatności zobowiązań finansowych w terminach ich wymagalności wskazanych na fakturach, celem wyeliminowania ewentualnej zapłaty odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań.
10. prawidłowo ustalać wartość początkową środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, zgodnie z przepisami ustawy o *rachunkowości* oraz ustawy o *podatku dochodowym od osób prawnych*,
11. rzetelnie dokumentować rozliczenie wyników inwentaryzacji poprzez sporządzenie zestawienia sald inwentaryzowanych grup składników aktywów na dzień inwentaryzacji, wskazanie w protokole z rozliczenia wyników inwentaryzacji różnic inwentaryzacyjnych oraz przedłożenie protokołu do zatwierdzenia Dyrektorowi IKM.

Ponadto, w zasadach (polityce) rachunkowości należy określić zasady prowadzenia ewidencji księgowej rzeczowych składników majątku obrotowego, w tym publikacji stanowiących mienie IKM. Ustawa o rachunkowości w art. 17 ust 2 wskazuje cztery sposoby ewidencji i nakłada obowiązek wyboru jednej z nich na Kierownika jednostki, który uwzględniając rodzaj i wartość poszczególnych grup rzeczowych składników aktywów obrotowych posiadanych przez jednostkę, podejmuje decyzję o stosowaniu jednej z następujących metod prowadzenia kont ksiąg pomocniczych dla tych grup składników:

- 1) ewidencję ilościowo-wartościową, w której dla każdego składnika ujmuje się obroty i stany w jednostkach naturalnych i pieniężnych;
- 2) ewidencję ilościową obrotów i stanów, prowadzoną dla poszczególnych składników lub ich jednorodnych grup wyłącznie w jednostkach naturalnych. Wartość stanu wycenia się przynajmniej na koniec okresu sprawozdawczego, za który następują rozliczenia z budżetem z tytułu podatku dochodowego, dokonane na podstawie danych rzeczywistych;
- 3) ewidencję wartościową obrotów i stanów towarów oraz opakowań, prowadzoną dla punktów obrotu detalicznego lub miejsc składowania, której przedmiotem zapisów są tylko przychody, rozchody i stany całego zapasu;
- 4) odpisywania w koszty wartości materiałów i towarów na dzień ich zakupu lub produktów gotowych w momencie ich wytworzenia, połączone z ustalaniem stanu tych składników aktywów i jego wyceny oraz korekty kosztów o wartość tego stanu, nie później niż na dzień bilansowy.

Wybór metody ewidencji rzeczowych składników majątku obrotowego, w tym publikacji wpłynie na sposób ustalania stanu zapasu na dzień bilansowy.

Ze względu na wartość publikacji: 431.467,67 zł (według stanu na dzień 31.12.2017 r.) oraz 388.224,05 zł (według stanu na dzień 31.12.2018 r.) jest to niezbędne do zapewnienia wyodrębnienia w rachunkowości wszystkich zdarzeń istotnych do oceny sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego jednostki.

Dodatkowo dla przejrzystości i jednolitości przepisów wewnętrznych wszelkie zmiany aktów normatywnych wydanych w formie zarządzeń należałoby wprowadzać w tej samej formie. Należałoby także dokonać aktualizacji przepisów wewnętrznych wraz z zachodzącymi w jednostce zmianami jak np. zmiana nazwy z „Gdańsk 2016” na Instytut Kultury Miejskiej.

Jednocześnie proszę o wyeliminowanie wszystkich pozostałych nieprawidłowości i uchybień wyszczególnionych w protokole.

Proszę poinformować Biuro Audytu i Kontroli, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykorzystania uwag i wniosków lub zaleceń oraz podjętych działaniach albo o przyczynach niepodjęcia tych działań.

PREZYDENT MIASTA GDAŃSKA
z up.

Danuta Janeczko
Sekretarz Miasta Gdańska

Sporządzono w 3 egz.:

Egz. nr 1. - adresat,

Egz. nr 2 - Dyrektor Biura Prezydenta ds. Kultury p. Barbara Frydrych,

Egz. nr 3 - a/a

Wyk. BB

